

Kolumni

Marko Erola

toimitus.valkeakoskensanomat@
sanoma.fi

Viimeinen kiusaaminen

Sorrilan koulun puukäsityöluokka eräänä iltapäivänä 1970-luvun lopussa. Kiusaaja kiusaa taas pienikokoista poikaa. Opettaja on kopissaan omissa ajatuksissaan. Kiusaaminen on lähes päivittäistä. Tänään kuitenkin tapahtuu jotain yllättävää. Pieni poika lyö kiusaajaansa nyrkillä nenään. Veri vuotaa. Se poika ei sen jälkeen kiusannut sitä poikaa.

Väkivaltainen ymmärsi ja kunnioitti väkivaltaa.

Monet Sointulan, Sorrilan ja Apian koulussa aikoinaan todistamani koulukiusaamiset ovat pyörineet mielessäni nyt, kun kouluväkivalta taas nousi otsikoihin. Minun kouluaikoina ei asiasta kirjoiteltu, vaikka kiusaaminen oli yleistä ja usein väkivaltaista.

Retuuttamista, olkapäähän nyrkillä, jalkoihin potkimista, lumipesua, sylkemistä ja päällä istumista. Kääpiö, läski, köyhä, rillipää, hikari, haisunäätä, änkyttäjä – lapsi keksii kyllä syitä kiduttaa toisia henkisesti ja ruumiillisesti.

**”Ei saa seistä
tumput suorana ja
antaa pahan tapahtua”**

Opettajia ei muistikuvissani ole. Väkivaltaan varmaan puututtiin mutta ei kiusaamiseen, ei ainakaan systemaattisesti eikä tehokkaasti. Harvassa olivat rohkeat oppilaat, jotka puolustivat kiusattuja.

Itse en uskaltanut, ja se hävettää vieläkin. Ei saa seistä tumput suorana ja antaa pahan tapahtua. On liikaa vaadittu, että kiusattu itse panee kiusaamiselle pisteen niin kuin pieni poika Sorrilassa.

Kiusaaminen jättää joskus elinikäisen henkisen vamman. Joskus seurauksena on se, mitä psykologit sanovat post-traumaattiseksi kasvuksi. Tunnen näitä ”supervoiman” saaneita kiusattuja. Yksi on miljonääri, toinen on professori, kolmas menestynyt kirjailija.

Kiusaajien ennuste on huono. Kiusaajalle kiusaaminen on keino hoitaa jotain omaa ongelmaa, joka usein oireilee myös huonona koulumenestyksenä, päihteinä, mielenterveysongelmina ja rötöstelyinä.

Tässä se kiusaamisen kitkemisen vaikeus onkin: ainoa todella tehokas lääke kiusaamiseen on auttaa kiusaajia, mutta heidän auttamisensa on vielä vaikeampaa kuin kiusattujen auttaminen.

Toivon menestystä kansalaisaloitteelle laista, joka velvoittaisi palkkaamaan jokaiseen alakouluun kiusaamisen ehkäisemiseen keskittyvän opettajan. Iloitsen siitä, että yksi ponnekkaimmin asiasta eduskunnassa puhunut oli valkeakoskelainen kansanedustaja Pauli Kiuru.

Kirjoittaja on viestintäpäällikkö ja kirjailija